

Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytið
Skrifstofa stefnumótunar og innleiðingar
Borgartúni 26
105 Reykjavík

Reykjavík, 14. nóvember 2023

Efni: Áform um frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir (EES-reglur, áfastir tappar og lok á einnota plastflöskur). Mál nr. 211/2023.

Viðskiptaráð hefur tekið til umsagnar áform um frumvarp til breytinga á lögum nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir.

Með frumvarpinu er ætlunin að lögfesta 1. mgr. 6. gr. tilskipunar ESB nr. 2019/904 frá 5. júní 2019 um að draga úr áhrifum tiltekinna plastvara á umhverfið en hún hefur verið tekin upp í EES-samninginn. Samkvæmt umræddri tilskipun þurfa aðildarríki að innleiða umrætt ákvæði fyrir 3. júlí 2024.

Ákvæðið felur í sér að einungis megi setja á markað einnota drykkjarílát úr plasti og samsettar einnota umbúðir fyrir drykkjarvörur sem innihalda plast, með tappa eða lok úr plasti ef tappinn eða lokið er áfast ílátinu á meðan fyrirhuguð notkun þess stendur yfir.

Samkvæmt C. hluta viðaukans gildir reglan um;

Drykkjarílát sem taka allt að þrjá lítra, þ.e. ílátá sem eru notuð undir vökva, s.s. flöskur fyrir drykkjarvörur, þ.m.t. tappar þeirra og lok, og samsettra umbúða fyrir drykkjarvörur, þ.m.t. tappar þeirra og lok, en ekki:

- a) drykkjarílát úr gleri eða plasti sem eru með tappa og lok úr plasti,*
- b) drykkjarílát sem eru ætluð fyrir og notuð undir matvæli sem eru notuð í sérstökum, læknisfræðilegum tilgangi, eins og skilgreint er í g-lið 2. gr. reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 609/2013 (3), sem eru í vökvaformi.*

Viðskiptaráð vekur athygli ráðuneytisins á því að umrædd tilskipun hefur verið ranglega þýdd en í enskum texta hennar tekur a liður, undanþáguheimildarinnar til drykkjaríláta úr gleri og málum: *"glass or metal beverage containers that have caps and lids made from plastic"*. Rétt væri að leiðrétta þessi mistök enda felur núverandi tilskipun á íslensku í sér undanþágu plastíláta frá reglunum um plastílát.

Þó að reglurnar séu sambærilegar þeim sem gilda á EES-svæðinu er óljóst hvaða úrræði eru til staðar ef vara sem fellur undir ákvæðið er flutt inn frá landi utan svæðisins en er ekki

með áfastan plasttappa á ílátinu. Eins og staðan er núna gildir ákvæðið fyrir framleiðendur á EES-svæðinu og framleiðendur í löndum utan svæðisins þurfa þá að aðlaga sína framleiðslu til að koma vörum á markað, því er hætt við að við innleiðingin geti leitt til hærra vöruverðs og minna framboðs.

Samkvæmt áformunum er áætlað að eftirlitið verði á höndum Umhverfisstofnunar en um leið er óljóst hvaða hlutverki Endurvinnslan kemur til með að gegna við framfylgd ákvæðisins. Þá er óljóst hvaða á að gera í þeim tilfellum þegar vara uppfyllir ekki skilyrðin en er samt sem áður komin á markað.

Viðskiptaráð gerir ekki athugasemd við fyrirhugaða lögleiðingu enda stjórnvöldum skylt að lögfesta umrætt ákvæði. Hins vegar ítrekar ráðið nauðsyn þess að í endanlegu frumvarpi verði með skýrum hætti skilgreint hvaða vörur koma til með að falla undir ákvæðið, bæði hvað varðar umbúðir og innihald þeirra. Umbúðir eru margar hverjar gerðar úr plasti að hluta og virðist ákvæðið gera ráð fyrir samsettum umbúðum eins og eru nú þegar á markaði, án þess að fyrir liggi hvort ætlunin sé að þær falli undir ákvæðið.

Viðskiptaráð hvetur ráðuneytið til að skilgreina vandlega hvaða einnota drykkjarílát falla undir ákvæðið svo fyrirsjáanleiki verði sem mestur og vekur sérstaklega athygli á því að ráðuneytið gæti að jafnræði framleiðenda á markaði.

Viðskiptaráð áskilur sér rétt til að koma á framfæri frekari athugasemdum á síðari stigum.

Virðingarfyllst,

María Guðjónsdóttir
Lögfræðingur Viðskiptaráðs Íslands